МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО

Електронне наукове фахове видання

Випуск 19

Мукачево

2018

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стегней Маріанна Іванівна, *доктор економічних наук, доцент, декан факультету економіки управління та інженерії Мукачівського державного університету.*

Заступник головного редактора:

Іртищева Інна Олександрівна*, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.*

Відповідальний секретар:

Лінтур Інна Володимирівна*, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Мукачівського державного університету.*

Члени редакційної колегії:

Щербан Тетяна Дмитрівна*, доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, ректор Мукачівського державного університету.*

Гоблик Володимир Васильович*, доктор економічних наук, кандидат філософських наук, доцент, заслужений економіст України, перший проректор Мукачівського державного університету.*

Реслер Марина Василівна*, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування Мукачівського державного університету.*

Нестерова Світлана Василівна*, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Мукачівського державного університету.*

Agata Malak-Rawlikowska*, dr inż, Wydział Nauk Ekonomicznych Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego (м. Варшава, Польща).*

Клеменс Будзовский*, Ph.D, професор економіки, канцлер Краковської академії імені Анджея Фрича Моджевського (м. Краків, Польща).*

Стройко Тетяна Володимирівна*, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та менеджменту освіти Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.*

Лагодієнко Володимир Вікторович*, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі Одеської національної академії харчових технологій.*

Шапошников Костянтин Сергійович*, доктор економічних наук, професор, директор Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій.*

Язлюк Борис Олегович*, доктор економічних наук, доцент, декан факультету аграрної економіки і менеджменту Тернопільського національного економічного університету.*

Дейнеко Людмила Вікторівна*, доктор економічних наук, професор, завідувач відділу промислової політики Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України.*

Левковська Людмила Володимирівна*, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу економічних проблем водокористування Інституту економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України.*

Мінакова Світлана Михайлівна*, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри системного аналізу та логістики Одеського національного морського університету.*

Войт Сергій Миколайович*, доктор економічних наук, генеральний директор «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова».*

Паук Маріанна Іванівна*, кандидат економічних наук, головний економіст бюджетного відділу фінансового управління Мукачівської РДА.*

Vladimir Gozora*, Dr.h.c. prof. mpx.h.c. prof. Ing., PhD – директор інституту економіки та управління Вищої школи економіки та менеджменту в державному управлінні у Братиславі (м. Братислава, Словаччина).*

Видання входить до «Переліку електронних фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 9 березня 2016 року № 241

Рекомендовано до поширення в мережі інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 6 від 20.12.2018 р.)

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus

Сайт видання: www.economyandsociety.in.ua

ISSN (Online): 2313-2165

© Мукачівський державний університет, 2018

Воляк Л.Р., Галіцька А.С.
Аналіз виробництва молока та молочних продуктів в Україні. **1393**

Глущенко А.М.
Прогнозування фінансових результатів діяльності металургійних підприємств. **1400**

Параниця С.П.
Моніторинг ефективності системи вступу до ЗВО
на основі тестів ЗНО: результати та перспективи. **1409**

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Атоєв К.Л., Горбачук В.М., Кнопов П.С.
Поквартальне оцінювання економічної ефективності
та структури експорту Херсонщини у 2017–2018 рр. **1416**

Бондаренко О.В., Хромишин Ю.Б.
Автоматизація обліку операційних витрат лісогосподарських підприємств. **1430**

Гадецька З.М., Тобілевич Ю.Є.
Побудова оптимальної моделі реінжинірингу бізнес-процесів **1436**

Жданова О.Г., Попенко В.Д., Троцюк А.Р.
Аналіз впливу форм земельної власності на поведінку господарюючих суб'єктів. **1442**

Пєтухов В.Р.
Планування виробництва з використанням технології групового прийняття рішень. **1449**

Поздняков Ю.В., Садовенко Ю.П.
Кількісна оцінка точності визначення вартості об'єктів інтелектуальної власності **1454**

Семенча І.Є., Резник Г.І.
Моделювання в управлінні збутовою діяльністю банку. **1463**

Електронне наукове фахове видання

ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО

Випуск 19

Коректура • *В.М. Бабич*

Комп’ютерна верстка • *Н.М. Ковальчук*

Засновник видання:
Мукачівський державний університет
Адреса редакції: 89600, Україна, Закарпатська область,
м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
Тел./факс: +38 (068) 813 59 09
Веб-сайт журналу: www.economyandsociety.in.ua
E-mail редакції: journal@economyandsociety.in.ua

DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-210

УДК 37.091.26:37.014.6

Моніторинг ефективності системи вступу до ЗВО на основі тестів ЗНО: результати та перспективи

Параниця С.П.
кандидат юридичних наук, доцент,
заступник начальника кафедри оперативно-розшукової діяльності
Університету державної фіскальної служби України

Проведено всебічний аналіз стану і перспектив розвитку відомчої системи освіти для підготовки фахівців, здатних на рівні сучасних вимог виконувати на високому професійному рівні складні завдання. У роботі досліджено взаємодію результатів тестів ЗНО та успішності за два роки навчання курсантів УДФСУ. Проаналізовано фактори, які впливають на якість успішності в сучасних умовах. Оцінено ефективність взаємодії сертифікатів ЗНО та балом вступних випробувань.

Ключові слова: заклад вищої освіти, вища освіта, зовнішнє незалежне оцінювання, моніторинг якості освіти, ринок освітніх послуг, вступні випробування.

Параница С.П. МОНИТОРИНГ ЭФФЕКТИВНОСТИ СИСТЕМЫ ВСТУПЛЕНИЯ В УВО НА ОСНОВЕ ТЕСТОВ ВНО: РЕЗУЛЬТАТЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Проведен всесторонний анализ состояния и перспектив развития ведомственной системы образования для подготовки специалистов, способных на уровне современных требований выполнять на высоком профессиональном уровне сложные задачи. В работе исследовано взаимодействие результатов тестов ВНО и успеваемости за два года обучения курсантов УДФСУ. Проанализированы факторы, влияющие на качество успеваемости в современных условиях. Оценена эффективность взаимодействия сертификатов ВНО и балла вступительных испытаний.

Ключевые слова: учреждение высшего образования, высшее образование, внешнее независимое оценивание, мониторинг качества образования, рынок образовательных услуг, вступительные испытания.

Paranytsia S.P. MONITORING EFFECTIVENESS OF THE SYSTEM OF ACCESS TO THE PROJECT ON THE BASIS OF TESTS FOREIGN: RESULTS AND PERSPECTIVES

A comprehensive analysis of the state and prospects of the development of the departmental system of education was conducted for the training of specialists capable of fulfilling complex tasks at the level of modern requirements at a high professional level. In this paper, the interaction of the results of the external testing tests and the success of the two years of studying the UDFSU students was studied. The factors influencing the quality of performance in modern conditions are analyzed. Evaluated the effectiveness of the interaction of certificates of externality and the score of introductory tests.

Keywords: institution of higher education, higher education, external independent evaluation, monitoring of education quality, market of educational services, entrance examinations.

Постановка проблеми. У сучасному світі підвищення якості, доступності, ефективності освіти, її неперервний та інноваційний характер, зростання соціальної мобільності та активності молоді роблять систему освіти важливим фактором забезпечення економічного зростання.

Значне зростання мережі організацій вищої освіти і кількості реалізованих освітніх програм привів до «розмивання» профільної підготовки в галузевих вишах, де більше половини прийому проводиться на непрофільні напрями навчання. При цьому аналогічні «непрофільні» програми реалізуються в розташованих поруч університетах. У недержавному секторі найпоширеніші напрями підготовки, за якими пропонується отримати диплом, – економіка, юриспруденція і менеджмент. При цьому понад 80% студентів навчаються на заочній формі. Аналогічна картина склалася у більшості філій державних вишів. У результаті багато українських вишів, не тільки приватні, перестали орієнтуватися на реальні потреби суспільства і роботодавців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні на всіх рівнях стверджуються постулати про цінність інформації, кадрів, інтелектуалізму, оскільки, за прогнозами багатьох провідних вчених, нове століття буде насамперед віком освіти.

© Параниця С.П.

Проблеми управління освітою нашли відображення в роботах вітчизняних та зарубіжних дослідників, таких як В. Андрущенко, І. Алексашина, Г. Балл, В. Бевз, В. Безрукова, М. Берулава, В. Бобров, Н. Воскресенська, К. Волинець, Р. Гуревич, А. Данилюк, О. Дубасенюк, Л. Каніщенко, Б. Комісаров, О. Кульчицький, С. Клепко, І. Козловська, Я. Кміт, В. Ільченко, Е. Лузік, М. Махмутов, В. Моргун, А. Пінський, Л. Тарасов, Ю. Тюнников, А. Усова, А. Хрипкова та ін.

Аналіз якості системи вступу до закладу вищої освіти (далі ЗВО) на основі зовнішнього незалежного оцінювання (далі ЗНО) свідчить про зростання інтересу науково-педагогічних працівників до використання інноваційної процедури під час зарахування до ЗВО. Водночас дослідження якості системи вступу до ЗВО на основі ЗНО розкрито й обґрунтовано ще недостатньо.

Формування цілей статті. Цілями статті є здійснення моніторингу системи вступу до закладу вищої освіти в контексті формування правових засад через визначення шляхів удосконалення зовнішнього незалежного оцінювання абітурієнтів та успішності курсантів першого курсу Університету державної фіскальної служби України.

Для реалізації цілей необхідно було вирішити низку завдань:

– вдосконалення наявної системи та підготовки пропозицій щодо створення національної системи якості вступу до ЗВО на основі ЗНО;

– оцінити ефективність її запровадження з погляду об'єктивності, справедливості і забезпечення однакового доступу до вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. В Україні формується система моніторингу і визначення рейтингу вищих навчальних закладів, яка використовує під час оцінювання діяльності міжнародні показники (індикатори), а також є національна система моніторингу якості та визначення рейтингу вищих навчальних закладів з метою прийняття управлінських рішень. Через реформування національної системи вищої освіти і професійної підготовки своїх громадян будь-яка країна у порівняно короткий термін може стати світовим лідером.

Отже, система вищої освіти сьогодні є дуже складною і взаємодіє з політичними, економічними, культурними та соціальними системами. У цих умовах вона не може бути пасивною, а має суттєво і динамічно впливати на довкілля та формувати цивілізоване, демократичне, конкурентоспроможне правове поле.

Демократичні засади ґрунтуються на положеннях Закону України «Про вищу освіту»: вища освіта – це рівень освіти, який здобувається особою в результаті послідовного, системного та цілеспрямованого процесу засвоєння змісту навчання; ґрунтується на базовій та повній загальній середній освіті; завершується здобуттям особою академічної або (та) професійної кваліфікації за підсумками державної атестації в акредитованому закладі; система вищої освіти – це заклади вищої освіти, наукові, науково-методичні і методичні установи, науково-виробничі підприємства, державні і місцеві органи управління та самоврядування в галузі вищої освіти, а також зв`язки між ними [1].

Слід зазначити, що термін «моніторинг діяльності вищих навчальних закладів» трансформувався в термін «моніторинг ефективності вузів» і це «кліше» зберігається досі. Проведення моніторингу системи освіти являє собою систематичне стандартизоване спостереження за станом освіти і динамікою змін його результатів, умовами здійснення освітньої діяльності, контингентом студентів, навчальними та позанавчальними досягненнями студентів, професійними досягненнями випускників вузів, що здійснюють освітню діяльність, станом мережі вишів, що здійснюють освітню діяльність.

Однією з особливостей сучасних тенденцій розвитку системи вищої освіти у контексті світових та євроінтеграційних процесів є необхідність підвищення її якості.

Будучи інтегральною характеристикою системи освіти, якість освіти відображає ступінь відповідності реальних освітніх результатів, що досягаються, нормативним вимогам, соціальним і особистісним очікуванням. Необхідність забезпечення якості освіти відтак відповідає інтересам як окремих освітніх закладів і здобувачів освіти, роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів, так і всього суспільства. Наскрізність означеної проблематики проявляється у реалізації відповідних програм на галузевому, регіональному, національному і міжнаціональному рівнях, а також на рівні окремих навчальних закладів. Тому забезпечення якості освіти сьогодні вважається центральним завданням усіх інституційних змін у сфері освіти, а тому нерозривно пов’язане з питаннями управління. Як зазначається у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки, «якісна освіта є необхідною умовою забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства, консолідації усіх його інституцій, гуманізації суспільноеко-

номічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості» [2].

Отже, система освітнього процесу складається з елементів, що взаємозв'язані, та впливають один на одного, формуючи її якість. Застосуємо системний підхід для спрощення аналізу впливу та взаємозв'язку компонентів цієї системи і розглянемо освітні процеси, що відбуваються у цій системі. Ці процеси традиційно поділяються на: вхідні (зовні системи), процеси всередині системи, вихідні (зовні системи), дія зворотного зв'язку.

Одним із факторів конкурентоспроможності країни на світовому рівні є підвищення якості підготовки фахівців. Загальновизнаним є той факт, що від якості вищої освіти в країні залежить її майбутнє, оскільки система вищої освіти формує найважливіше багатство держави – людський потенціал. Тому цілком справедливим є твердження, що підвищення якості вищої освіти і його вплив на розвиток економіки повинно стати стратегічним національним пріоритетом України.

У сфері вищої освіти України нині немає жодної системи якості, що сертифікована в державній системі сертифікації. Зрозуміло, що насамперед це пов'язано з добровільністю сертифікації систем якості вишів. По-друге, це свідчать про надзвичайну актуальність питання впровадження систем якості у вищих учбових закладах України.

Нині продовжується обговорення щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання, яке передбачає умови прийому на навчання до вищих навчальних закладів.

Проблема збалансування ринку освітніх послуг і ринку праці не може бути вирішена без участі держави. На часі – вироблення прогнозу потреби у висококваліфікованих робітниках та спеціалістах щонайменше на п'ять років як на державному, так і на регіональному рівнях, формування бази даних про випускників ЗВО, стимулювання профорієнтаційної роботи серед молоді. Держава повинна стимулювати різноманітні форми співпраці між ЗВО і бізнесом. Орієнтуючи ЗВО на врахування запитів роботодавців, важливим завданням держави є недопущення дефундаменталізації вищої освіти [3, с. 21].

Університет державної фіскальної служби України як заклад вищої освіти системи ДФС України покликаний забезпечити реалізацію державної політики у сфері юридичної освіти, зокрема в підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації для органів і підрозділів ДФС України.

Дослідження проводилося на основі показників вступної кампанії 2016 року до вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації за відомостями, що подавалися до інформаційної системи «Конкурс», та результатами екзаменаційної сесії першого курсу факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України. Для досягнення поставленої мети використовувалися такі методи дослідження, як теоретичний аналіз та узагальнення передового педагогічного досвіду, тестування ЗНО та методи статистичного аналізу.

Вступ до ЗВО проходив шляхом складання екзаменаційних завдань, тобто серед абітурієнтів відбиралися найбільш здібні до отримання знань з конкретної спеціальності. І якщо раніше вимоги встановлював ЗВО, то тепер абітурієнт надає сертифікат зовнішнього незалежного тестування.

Проаналізувавши розподіл абітурієнтів за результатами ЗНО з української мови та історії України (рис. 1) можна сказати, що більшість абітурієнтів 40,48% набрали за результатами ЗНО 130–150 балів; 26,19% набрали за результатами ЗНО 120–130 балів та стільки ж відсотків 150–200 балів. Найменший відсоток – приблизно 7,14% з середнім балом 100–120.

Навчальні досягнення курсантів факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України оцінюються за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 1).

За період навчання курсанти факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України з «Історії України» отримали: 52,38 % це задовільно; 35,71 % – добре; 11,90 % – відмінно (таб. 2); з «Української мови» отримали: 19,04 % це задовільно; 69,05 % – добре; 11,90 % – відмінно (таб. 2).

За результатами дослідження спостерігається зниження рівня знань першокурсників. Оцінювання прогностичної валідності показало, відсутність кореляції між успішністю навчання студентів на першому курсі та результатів ЗНО ($r = 0,21$). Розрахована кореляції успішності студентів 2018 року вступу до середнього балу атестату та суми сертифікатів ЗНО значно вища, коефіцієнти кореляції $r = 0,39$. Таким чином, врахування обох

#	ПІБ	Σ	БДО	ЗНО	ЕКЗ	Історія	Українська мова
90	Архипов В. М.	122,45	7,5	78,45	36,5	50	53
76	Архипов С. М.	127,8	7,65	82,9	37,25	50	62
2	Банна Т. В.	165,95	9,2	114,75	42	90	93
18	Безверхий Д. І.	152,95	8,65	106,8	37,5	62	72
14	Богуславська А. О.	154,65	8,8	113,6	32,25	71	64
19	Босак І. А.	152,7	9,8	117,65	25,25	60	85
28	Ващенко В. В.	148,45	8,9	110,05	29,5	77	90
75	Велько О. Ю.	128,15	6,75	85,15	36,25	70	72
87	Волков Я. С.	125,2	7,6	81,1	36,5	66	81
23	Гончаренко В. А.	149,9	7,8	107,1	35	70	81
37	Грозний Р. Ю.	144,2	8,25	102,2	33,75	70	83
35	Гудзь І. Г.	145	9,2	102,8	33	80	93
16	Дейнега Б. М.	153,7	8,4	112,55	32,75	70	71
85	Денисюк А. Б.	125,7	8,3	80,4	37	70	71
51	Дідок М. В.	138,1	8	101,85	28,25	90	72
66	Зубенко Д. Є.	131,55	7,2	93,85	30,5	50	53
32	Каленюк Т. О.	147,55	9,1	99,45	39	90	91
109	Качанюк А. Е.	109,85	6,55	73,05	30,25	50	65
55	Ковалевська К. А.	136,6	8	95,35	33,25	59	71
46	Коваль В. Д.	140,05	7,9	94,65	37,5	50	51
17	Кошіль Я. С.	153,05	9,1	108,95	35	70	80
78	Кунченко І. А.	127,55	7,5	84,3	35,75	52	74
102	Лисогор Д. О.	115,6	7,95	72,9	34,75	50	70
89	Лихацький М. О.	123,35	6,3	87,05	30	51	67
64	Лихопой А. О.	132,1	9,05	94,3	28,75	90	81
56	Макаренко М. І.	135,6	8,5	95,6	31,5	60	70
29	Матвієць А. А.	148,15	8,35	102,55	37,25	70	70
83	Мельничук Б. А.	126,5	8,65	71,85	46	60	81
33	Мороз О. А.	147	8,45	99,3	39,25	60	66
12	Музиченко Я. В.	155,3	9,2	106,6	39,5	73	86
108	Науменко В. В.	110,45	7,5	72,2	30,75	65	71
86	Олізаровська А. Ю.	125,5	8,15	84,85	32,5	50	71
70	Оріщина Д. В.	129,55	8,6	87,45	33,5	57	76
63	Романенко Д. Р.	132,6	7,3	98,05	27,25	60	70
74	Сенюк Д. А.	128,4	8,5	76,9	43	51	70
3	Смірнова А. О.	163,45	9,15	112,3	42	85	88
10	Стегура В. М.	155,35	8,1	103,5	43,75	50	71
39	Сулима В. В.	143,55	8,95	98,6	36	90	82
62	Телега М. В.	132,6	7,95	89,65	35	55	73
7	Ткаченко Д. М.	158,7	9,25	121,95	27,5	75	70
11	Туровська А. С.	155,35	9,5	112,85	33	80	94
40	Шалюта В. А.	142,55	8,75	103,3	30,5	75	73

Рис. 1. Розподіл результатів ЗНО за 2016 рік з української мови та історії України за 2018 рік

Джерело: розраховано автором за даними [4–5]

показників (зважене середнє середнього балу атестату і сертифікатів ЗНО) суттєво підвищує прогностичну валідність критеріїв вступу до ЗВО, отже, й ефективність системи вступу до ЗВО (рис. 2).

Особливу увагу потрібно приділити дослідженню використання результатів зовнішнього незалежного тестування для конкурсного відбору абітурієнтів до ЗВО. Дослідження показало, що поряд із сертифікатами ЗНО потрібно вводити предметні тестування оцінювання здатності абітурієнта до навчання у ЗВО – так званого тесту загальної навчальної компетентності (ТЗНК). Дуже низькою є мотивація студентів до навчання. Це значною мірою пов'язано з відсутністю професійної орієнтації учнів. За чинними правилами вступу до ЗВО документи можна подавати у декілька

Таблиця 1

Підсумки складання екзамену (заліку)

Всього оцінок	Сума балів	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		
			екзамен (диференційований залік)		залік
2	90–100	A	відмінно	5	зараховано
1	80–89	B	добре	4	
6	70–79	C			
7	60–69	D	задовільно	3	
13	50–59	E			
	35–49	FX	незадовільно	2	не зараховано
	0–34	F			

Джерело: за даними [5]

Таблиця 2

Підсумки складання екзамену (заліку)

Конкурсний бал, обчислюється як сума балів документа про освіту, сертифікатів ЗНО, вступних випробувань та додаткових балів	Кількість студентів	Питома вага, %	Історії України	Кількість студентів	Питома вага, %	Українська мова	Кількість студентів	Питома вага, %
100–120	3	7,14	50–59	14	33,33	50–59	3	7,14
120–130	11	26,19	60–69	8	19,05	60–69	5	11,90
130–140	7	16,67	70–79	12	28,57	70–79	19	45,24
140–150	10	23,81	80–89	3	7,14	80–89	10	23,81
150–200	11	26,19	90–100	5	11,90	90–100	5	11,90
Всього	42	100,00	Всього	42	100,00	Всього	42	100,00

Джерело: розраховано автором за даними [4–5].

навчальних закладів. Це дуже прогресивне починання, яке розширює можливість абітурієнтів, насправді приводить до того, що планується вступ на навчання на дуже відмінні один від одного напрями навчання: одночасно подаються документи в технічні та гуманітарні ЗВО [6, с. 46].

Як показав досвід минулого року, саме системні кроки, спрямовані на забезпечення прозорих процедур під час завершення навчання у школі й під час вступу до університетів, втілені в ЗНО, є запорукою чесного моніторингу якості освіти на всіх її щаблях. Система «Конкурс», яка покликана бути гарантом прозорості вступної кампанії, як і раніше працює зі збоями.

Подальше запровадження ЗНО потребує вдосконалення нормативно-правової бази, зокрема, внесення змін і доповнень до національного законодавства в галузі освіти в частині включення основних норм, які формують правову базу зовнішнього незалежного оцінювання.

Висновки. У суспільстві поступово утверджується позитивне ставлення до ЗНО, довіра до його результатів і переконання, що відбір студентів на цих засадах став прозорішим й об'єктивнішим.

Статистичний аналіз справедливості системи вступу до ЗВО на основі ЗНО (рівності доступу до вищої освіти різних соціальних груп абітурієнтів) показав, що система вступу до ЗВО на основі ЗНО в основному забезпечує рівність різних категорій громадян у здобутті вищої освіти. Водночас варто зазначити, що ця система потребує удосконалення щодо випускників минулих років, оскільки їхня успішність вступу до університетів не задовольняє критерію справедливості. З цією метою пропонується запровадження поряд із предметним тестуванням оцінювання здатності абітурієнта до продовження навчання у ЗВО – так званого тесту загальної навчальної компетентності (ТЗНК).

Дослідження якості системи вступу до ЗВО на основі ЗНО доцільно продовжити у наступ-

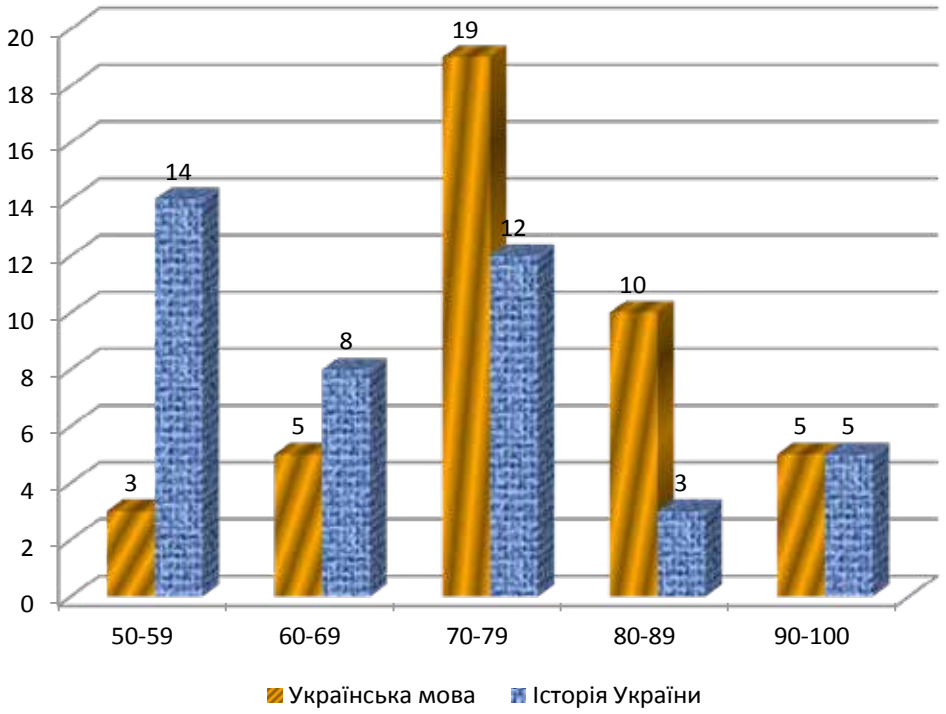

Рис. 2. Результати екзаменаційної сесії курсантів першого курсу факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції НУ ДПС України

Джерело: розраховано автором за даними [4–5]

них роках з метою дослідження тенденцій і тим самим для отримання інформації для прийняття виважених рішень щодо вдосконалення наявної системи та підготовки пропозицій щодо створення національної системи моніторингу якості системи вступу до ЗВО на основі ЗНО та оцінити ефективність її запровадження з погляду об'єктивності, справедливості і забезпечення рівного доступу до вищої освіти.

Таким чином, успішне функціонування вишів натепер неможливо без створення ефективного моніторингу якості освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37–38, ст. 2004.

2. .Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25.06.2013 р., № 344/2013. URL: http://www.president.gov.ua/documents/15828.html.

3. Пасінович І.І. Державне регулювання вищої освіти в умовах ринкових відносин: дис… к.е.н. наук : 08.00.03. Інститут регіональних досліджень НАН України. Львів, 2009. 210 с.

4. Інформаційна система конкурс. URL: http://vstup.info/2016/3457/i2016i3457p311544.html#list (дата звернення 20.10.2018).

5. Результати екзаменаційної сесії Університету державної фіскальної служби України. URL: http://www.nusta.edu.ua/. (дата звернення 10.09.2018).

6. Суворовський О. Проблеми формування контингенту студентів у вищих навчальних закладах. Вища школа. Науково-практичне видання. 2011. № 4. С. 42–47.

7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Про соціально-економічне становище України за 2018 рік. URL: http:// www.ukrstat.gov.ua (дата звернення 27.10.2018).

8. Про затвердження Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2017 році. Наказ МОН України від 13.10.2016 № 1236. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1515-16/page.

9. Вища освіта в умовах реформи: зміни громадської думки. URL: http://osvita.ua/vnz/55080/ (дата звернення 15.10.2018).

REFERENCES:

1. Pro zatverdzhennia Umov pryiomu na navchannia do vyshchykh navchalnykh zakladiv Ukrainy v 2017 rotsi. Nakaz MON Ukrainy vid 13.10.2016 № 1236. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18

2. Pro Natsionalnu stratehiiu rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.06.2013 r., № 344/2013. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.president.gov.ua/documents/15828.html

3. Pasinovych I.I. (2009). Derzhavne rehuliuvannia vyshchoi osvity v umovakh rynkovykh vidnosyn [State regulation of higher education in conditions of market relations]. dys… k.e.n. nauk : 08.00.03. Instytut rehionalnykh doslidzhen NAN Ukrainy. Lviv, 210 p.

4. Informatsiina systema konkurs. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://vstup.info/2016/3457/i2016i3457p311544.html#list

5. Rezultaty ekzamenatsiinoi sesii Universytetu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.nusta.edu.ua/

6. Suvorovskyi O. (2011). Problemy formuvannia kontynhentu studentiv u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Problems of Student Contingent Formation in Higher Educational Institutions]. Vyshcha shkola. Naukovo-praktychne vydannia. № 4. pp. 42–47.

7. Oficijnyj sajt Derzhavnoi' sluzhby statystyky Ukrai'ny [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.ukrstat.gov.ua.

8. Pro zatverdzhennya Umov pry`jomu na navchannya do vy`shhy`x navchal`ny`x zakladiv Ukrayiny` v 2017 roci. Nakaz MON Ukrayiny` vid 13.10.2016 # 1236. Ukrai'ny [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1515-16/page.

9. Vyshcha osvita v umovakh reformy: zminy hromadskoi dumky. URL Ukrai'ny [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : http://osvita.ua/vnz/55080/